

Forsøkene m. v.

Om disse er det ikke stort å skrive i samband med dette budsjettforslag, og vi tør vise til hva som ble skrevet da budsjettet for 1960 ble innsendt (14/7 1959). Som nytt siden da, skal nevnes at siste høst ble det anlagt et sammenliknende forsøk med omlegging av gammelt beite der det var mye av sølvbunkeuver. Forsøket er lagt i samarbeid med Institutt for jordkultur, Landbrukshøgskolen. Det ligger ved forsøksstasjonen.

Hva angår de spredte felter skal nevnes at på Tramyra i Overhalla er forsøket hos Johs. Rønning sluttet, forsøket hos Alfred Olsen ble ødelagt av «isbrann» og går derfor ut. Feltet hos Leonard Muruåsen, Trysil, er sluttet. Det er noe usikkert med forsøkene i Fiplingdalen, da det er blitt vanskelig med å få styrer til disse, men forhåpentlig vil det ordne seg.

Ymse.

Det er for byggeområdet ved Mære st. i år av kommunen lagt kloakkledning som går til hovedavløpet for Mæresmyra. Ledningen er lagt langs kanalen på forsøksstasjonens jord og like forbi denne. Kloakkavløpene fra bygningene ved forsøksstasjonen er tilknyttet denne ledning. Hovedledningen er ennå ikke ferdig på østsiden av jernbanelinjen.

Mære, den 20. januar 1960.

Det norske myrselskap.

Hans Hagerup (sign.)

DYRKINGSMÅTER OG DYRKINGSOMKOSTNINGER.**ERFARINGER VEDRØRENDE MYRJORD.**

Foredrag på fellesmøte av Det norske myrselskap
og Ny Jord den 3. mars 1960.

Av konsulent Ole Lie.

Utnyttelse av myrstrekninger ved oppdyrking og planteproduksjon kan man si var forholdsvis godt kjent allerede i begynnelsen av forrige århundre, men det er likevel først i den siste mannsalder at myrenes betydning som dyrkingsjord har blitt så stor at det spiller noen rolle sett i landsmålestokk. Direktør Aasulv Løddesøl (1) har således funnet at myrjordene utgjorde bare 10,9 % av det nydyrkede areal årlig før 1921, mens myrene i perioden 1921—43 gjennomsnittlig avgå 27,7 % av det areal som årlig ble dyrket. Det er all

Vikeidplogen i arbeid på Hjellummyra, Furnes almenning. Plogen er montert på traktorens hydraulikk. (Fot. Aa. L.)

grunn til å tro at denne utvikling har fortsatt, slik at myrjordene i dag representerer en enda større del av de arealer som årligårs oppdyrkes til jordbruksjord.

Myrenes betydning som dyrkingsjord er selvsagt forskjellig for de forskjellige deler av landet. I perioden 1921—43 utgjorde således myrjordene 75 % av det totale dyrkede areal for Vest-Agder og 50 % for Sør-Trøndelag, mens samme tall var bare 5 % for Østfold og Akershus fylker, og ca. 15 % for Hedmark, kfr. Løddesøl (1). Forskjellen skyldes nok i første rekke at ikke alle distrikter har like godt om dyrkbare myrstreknings, men også tilgangen på annen dyrkingsjord har sikkert vært en medvirkende årsak. Helt sikkert må det være at myrene i fremtiden kommer til å spille en betydelig rolle for nydyrkingen. Myrstrekningene som ligger der uten å være til nevneverdig nytte for landets økonomiske produksjon, må fortrinnsvis benyttes til dyrking i stedet for produktiv skogsmark. Ofte gir myrene like gode avlinger, og man får relativt store, sammenhengende felter som er godt skikket for maskinjordbruk.

Det investeringsarbeid som vi kaller dyrking eller oppdyrking av myr, kan deles i tre hovedgrupper:

1. Tørrlegging av arealet ved kanalisering og grøfting.
2. Bearbeidingen som gjerne omfatter rydding av myroverflaten og bearbeiding av det øverste laget som skal danne det fremtidige matjordlag.
3. Tilføring av jordforbedringsmidler og grunnkjødsling — ofte innbefattet visse mikronæringsstoffer.

I praksis kan og må rekkefølgen av dyrkingsarbeidene variere etter forholdene.

Jeg skal i det følgende omtale de vanligste grøftemetoder og dyrkingsmåter, samt omkostningene under visse bestemte forhold. For det vesentligste vil jeg bygge på foreliggende forsøksresultater, bl. a. fra Landbruksteknisk Institutt ved N.H.L., Det norske myrselskaps forsøksstasjon og erfaringer fra eget arbeid med spørsmålet.

1. Tørrlegging.

Valget av grøftemetoder og grøftetyper har i praksis vært sterkt påvirket av de tradisjonsbundne former på forskjellige steder. Dette skyldes i første rekke at det manuelle arbeid hittil har vært mest dominerende. Nå, når maskinene mer og mer overtar arbeidet også ved grøfting av myrjord, må valget av grøftemeter og grøftetype ses i et nytt lys. Man bør ta hensyn til at de grøftemåter som baseres på allerede disponible maskiner, eller maskiner som lett kan skaffes, som oftest vil falle billigst og vil være lettest å få utført, men myrenes beskaffenhet, dybdeforhold, fasthet og omdannelsesgrad m. v. må likevel være sterkt medbestemmende ved valget av grøftetype eller grøftemeter. Det må velges en grøftetype som under de gitte forhold blir så god og effektiv som mulig, og som forutsetningsvis vil fylle et rimelig krav til varighet.

Her skal jeg kort behandle de grøftemetoder som etter min mening er mest aktuelle. En mer omfattende beskrivelse av de fleste grøftetyper for myrjord vil interesserte finne i artikkelen «Grøfting av myr», Medd. fra Det norske myrselskap, nr. 6, 1955 (2).

a. Torvgrøfter.

På tilstrekkelig dype myrer med seig og fast torv kan selve torva brukes som lukningsmateriale i stedet for rør eller trematerialer. Torvgrøfter må imidlertid helt eller delvis graves for hånd, men derimot byr torvgrøftene på en betydelig besparelse, idet kostbart lukningsmateriale ikke brukes.

Omkostningene pr. m torvgrøft varierer sterkt etter forholdene. I praksis kan vi neppe regne med at en mann greier mer enn gjennomsnittlig 2—3 m ferdig grøft i 1,2 m dybde pr. arbeidstime. Med en brutto arbeidspris på kr. 5,— — 6,— pr. time blir dette ca. kr. 2,— til kr. 3,— pr. m ferdig grøft. Det finnes imidlertid eksempler på at enkelte «spesialister» kan grave og «sette» 50—70 m torvgrøft pr. dag.

Grøftemetoden kan til en viss grad mekaniseres, idet maskiner kan brukes til oppgravingen av den øverste delen av grøfta. Selv om dette forutsetter ekstra arbeid med tilskjæring av torv til setting av grøfta, skulle det likevel bety noe besparelse.

Nyengets beltegrøftemaskin i hevet stilling. Maskinen heves og senkes hydraulisk. (Fot. P. N.)

b. B a k h u n g r ø f t e r.

I stedet for tilskjært torv kan bakhun brukes til dekning av vannløpet i avsatsgrøfter. Det graves med maskin til 80—90 cm dybde og deretter tas et 30 cm dypt kilestikk for hånd. Kilestikket renskes og dekkes med bakhun som i grøftens lengderetning legges på tverrliggere i ca. 1 m avstand.

Bakhungrøfter har i Våler i Solør kommet på kr. 3,— til kr. 3,50 pr. m, selv om forholdene til dels var ugunstige p. gr. a. stor fuktighet og en del trevirke i myra.

På store myrfelter kan den øverste delen av grøfta kjøres opp forholdsvis billig med kjempemessige grøfteploger. Personlig hadde jeg anledning til å se denne metode brukt i Finland sommeren 1951 (3).

Her i landet har Landbruksteknisk Institutt utført en rekke forsøk med forskjellige plogtyper for oppkjøring av åpne grøfter i 70—80 cm dybde. Omkostningene har stort sett ligget mellom 50—80 øre pr. m. En grøfteplogtype som er konstruert av nevnte institusjon, og som kalles Vikeidplogen, har under norske forhold vist seg meget hensiktsmessig. Det er laget to størrelser av plogen, som tar henholdsvis 50 cm og 80 cm dype grøfter (4). Prisen pr. m grøft har iflg. opplysninger fra instituttet, foreløpig vært ca. kr. 0,25 for 50 cm dybde og kr. 0,50 for 80 cm dybde.

Utdypingen av grøftene og lukkingen kan utføres senere etter at myra har satt seg en del, noe som i mange tilfelle er en fordel og som skulle gjøre grøftingen bedre og billigere.

c. Rør eller bordgrøfter.

På store felter kan det bli tale om å bruke kjempeploger som tar hele grøftedybden i ett drag. Prøver som er utført av Landbruks-teknisk Institutt har vist at slike grøfter kommer på ca. kr. 3,50 pr. m lukket med teglrør lagt på bakhun. Grøfter på myr som graves med vanlige grøftemaskiner og lukkes med rør eller bordlyrer, vil derimot koste fra kr. 3,50 til kr. 4,50 pr. m. Prisen pr. m for lukningsmaterialet vil dreie seg om kr. 2,— enten det gjelder bordlyrer eller rør med underlag av bord og lekter, som i de fleste tilfelle må brukes på myr. Oppgravningen av grøftene til 1,2 m dyp med grøftemaskin, dekning av rørene eller spikring av lyrene og igjenfylling, vil alt etter forholdene komme på kr. 1,50 til kr. 2,50 pr. m.

Tørrleggingen av myrjordene krever relativt store beløp. Ved f. eks. 15 m grøfteavstand blir det omlag 75 m grøft pr. dekar iberegnet nødvendige samlegrøfter og eventuell dobbelgrøfting. Med en gjennomsnittspris på kr. 4,— pr. m blir omkostningene til grøftingen ca. kr. 300,— pr. dekar. Hertil kommer så avløpsgrøfter og eventuelle kanaler og landgrøfter.

Når det gjelder tørrleggingsarbeidene, er vi inne på et felt hvor en innsparing ved f. eks. nye maskiner og metoder kan bety meget for å senke omkostningene med dyrking av myr og annen rålenndt jord. Forbedring av grøfteteknikken ved nye maskiner og nye metoder har derfor vært — og er — i søkelyset, både blant de faglige veiledere og praktikerne, og man må vel også kunne si at maskinindustriens folk i ganske stor utstrekning har vist forståelse av problemet og nedlagt et betydelig arbeid med nye maskiner.

Av nyere maskiner og metoder har jeg allerede nevnt de store grøfteplogene som i ett drag kjører opp grøfter i full dybde for nedlegging av rør eller andre lukningsmaterialer, eller man kan ta et kilestikk i bunnen av den oppkjørte grøfta og sette en torv- eller bakhunggrøft, f. eks. etter bruk av den største Vikeidplogen.

Av andre maskintyper som allerede betyr meget eller som trolig vil komme til å få betydning når det gjelder grøfting av myr, vil jeg først nevne fabrikkier Petter Nyenget's beltegrøftemaskin. Denne maskin monteres på en vanlig jordbrukstraktor og graver opp en 4—5" bred grøft i ønsket dybde. Med et spesielt redskap, «grøftekroken», vries så passende lange «tverrliggere» inn i grøftesidene i bestemt avstand fra bunnen av grøfta. Tverrbandene eller tverrliggerne settes inn med $\frac{3}{4}$ —1 m avstand. Deretter legges et passende bredt bord på tverrliggerne i lengderetningen. Maskinen med tilstrekkelig mannskap og hjelperedskap kan gjøre ferdig 100—150 m grøft pr. time på noenlunde ren og fast myr. Prisen pr. m ferdig grøft vil, når forholdene ligger til rette, bli fra kr. 1,— til kr. 1,50 pr. m.

Grøfteomkostningene vil m. a. o. reduseres til ca. en tredjedel, så selv om det bare er under relativt gunstige forhold at man kan regne

med å få grøfter med lang holdbarhet, vil omgrøftingen falle så vidt rimelig at det likevel må anses for å være store muligheter for denne grøftemåte.

En annen maskin som bygger på samme lukningsprinsipp er «Grøfteskruen», som etter idé og forslag av direktør Aasulv Løddesøl er konstruert og fabrikkert av Erlands Maskinfabrik. Grøfteskruen monteres også direkte på en vanlig jordbrukstraktor med dobbeltvirkende hydraulikk og hastighetsvariator for fremdriften. Tilkoblingen skjer etter det vanlige prinsipp for hydraulisk manøvrerbare svanseredskaper. Maskinen betinger ingen ombygging av traktoren og er lett å montere på og av, noe som kan ha stor betydning der

samme traktoren brukes til annet arbeid når grøfting ikke pågår.

Maskinens arbeidende organ består av en skrue, som under rotasjonen og fremdriften skrur massen opp og lager en grøft med skråvegger, idet dagbredden blir ca. 25 cm og bunnbredden ca. 15 cm. Under prøver i Våler i Solør har kapasiteten vært ca. 125 m pr. time for 1 m dyp grøft på ren og noenlunde fast myr.

Grøften lukkes etter samme prinsipp som for Nyengets metode, og grøfteprisen pr. m skulle i praksis bli like lav. Maskinen er ennå ikke kommet i serieproduksjon og er derfor hittil lite brukt i vanlig praksis, men jeg har god tro på at den vil bety meget for mekaniseringsarbeidet innen myrgrøftingen, både ved nydyrking under egnede forhold og kanskje spesielt ved omgrøfting av tidligere dyrket myr som er tilstrekkelig dyp. Derimot ser det ut som skruen ikke makter å arbeide i grunne myrer med hard mineralundergrunn i mindre dyp enn grøftedybden.

Jeg vil også nevne Nakor Olsens grøftemaskin som fabrikeres av Kvernelands fabrikk. Denne trekkes og drives av en vanlig jordbrukstraktor, eventuelt med en hjelpetraktor for fremdriften. Maskinen utformer en kanal i myrlaget ca. 75 cm under overflaten. Arbeidsfarten er stor, idet der kjøres på vanlig 1. gear, men maskinen kan foreløpig bare brukes på rene og forholdsvis faste myrer. Dybden blir også forholdsvis liten, så den åpne kanalen kan muligens bli trykket sammen under kjøring med traktor og andre tunge redskaper på myrene. Metoden skulle derfor passe best for supplementsgrøfting under spesielle forhold. Grøfteom-

«Grøfteskruen» i arbeid. Myrmassen skrues opp og føres til side når maskinen kjøres frem i passende hastighet ved hjelp av traktorens hastighetsvariator. (Fot. I.F.B.)

Med en «grøfttekrok» dreies passe lange bordbiter («tverrliggere») inn i grøftesidene i bestemt avstand fra bunnen av grøfta.
(Fot. LFB.)

Bord eller bakhun legges ned på «tverrliggerne».
(Fot. LFB.)

kostningene pr. m vil bli meget lave, da maskinen kjøres i forholdsvis stor fart og utgiftene til lukningsmateriale spares.

Når det gjelder valget av grøftemetode eller maskintype, mener jeg prinsipielt at de store kostbare maskiner bare har berettigelse på felter av betydelig størrelse, mens de mindre og billigere maskiner vil få større betydning ved mekaniseringen av grøftearbeidene. Det er nemlig ved nydyrking av felter på 50—100 eller 200 dekar til de mange for små bruk at dyrking av ny jord kan få virkelig betydning for bedringen av bruksstrukturen i norsk jordbruk.

2. Bearbeidingsmåten.

Ved valg av bearbeidingsmåte må det først og fremst tas hensyn til den myrtype man har med å gjøre — eller den tilstand vedkommende myr befinner seg i. Jeg har tidligere, i artikkelen «Maskinell dyrking av myr» i Medd. fra Det norske myrselskap for 1953 (5) fremholdt noen retningslinjer når det gjelder spørsmålet, bruk av jordfreser kontra plog eller harv og eventuell flåhacking av det øverste moselag eller mosetuer. Spesielt interesserte vil jeg derfor vise til nevnte publikasjon.

Bearbeidingsmåtene kan deles i følgende tre hovedgrupper:

- a. Pløyning eller vending av det øverste myrlaget og senere smuldring på toppen av plogveltene.
- b. Overflatebearbeidning med freser eller harv på toppen av selve myrflaten.
- c. Flåhacking med etterfølgende harving eller fresing.

Pløying ved nydyrking av myr synes å få mindre og mindre anvendelse. Dette skyldes sikkert i første rekke at ploget rent teknisk ikke kan konkurrere med jordfreser eller de forskjellige typer av fressesvanser som nå finnes til jordbrukstraktorene. Ploget krever en betydelig trekkbelastning på traktoren, som derved utsettes for nedkjøring på løs myrjord. Dertil kommer at det er vanskelig å få ploget til å gå skikkelig uten å subbe i lett myrjord. Derimot på enkelte gode myrtyper vil ploget ha sin fulle berettigelse også ved nydyrking. Det er spesielt der man har dype lag med vel formodet myr, til dels med tynne lag av dårligere materiale ovenpå. Dette er som oftest også faste myrer som er noenlunde greie å pløye. Ved pløying av slike gode myrer er man mindre utsatt for «villgras» i eng og åker, og f. eks. kunstenga blir mer holdbar (kfr. A. Hovd, 6). Utslaget for kalking og sterk gjødsling blir dessuten sikrere på rene kulturer enn på enger med sterk innblanding av «villgras» fra rotdele i matjordlaget.

For simple myrtyper som bare har et tynt lag med til dels svakt formodet materiale like under det friske vegetasjonsdekket, er overflatebearbeiding med jordfreser eller harv å anbefale, både av tekniske og økonomiske hensyn, og av hensyn til avlingsresultatet. På slike myrer er man nemlig mindre utsatt for skadevirkninger av «villgras» og de mange tekniske fordeler som freseren har fremfor ploget, kommer mer til sin rett. Freseren, som bare bearbeider det øverste laget, gjør dessuten at det spor av mikrobiell eller grunnlag for formolding som på forhånd er til stede i denne myrtype, kommer til sin rett i det øverste matjordlaget. Overflatebearbeidingen ødelegger heller ikke de kapilære vanntransportveier fra undergrunns vannet og opp til plantenes rotsone. Myrjorda blir således sterkere mot tørke etter fresing eller annen overflatebearbeiding, enn etter pløying.

Som eksempel på en tredje type myrer vil jeg nevne grasmyrer som er dekket av et tynt lag med kvitmosetorv, de såkalte «overgangsmyrer». Her har ofte dyp pløying den fordel at bedre jord veltes opp, mens det dårlige laget blir pløyd ned. Bortsett fra tørkefaren vil pløyingen kunne gi bedre resultat på slike felter. Et forsøk med bl. a. forskjellige engvekster på myr, som Myrselskapet har hatt i Flesberg, viser at det er en fordel å få den bedre torva under moselaget vendt opp ved pløyinga (kfr. H. Hagerup, 7). Dyp pløying for nedvelting av lyng, mose og grasvegetasjon er bl. a. vanlig i Finland.

Har man derimot med brenntorvmyr å gjøre, må det ikke pløyes dypt, slik at ubekvem brenntorv kommer opp i dagen (8). Overflatebearbeiding og eventuell grubbing for å løse opp jorda i de dypere lag skulle derimot være å foretrekke.

De korte bemerkninger som jeg har gjort om dyrkingmåtene av forskjellige myrtyper, viser at det må foretas en grundig undersøkelse

Havreåker på Vivang, Våler i Solør. Myrene kan — som vi ser her — gi muligheter til store rasjonelle felter for «maskinjordbruk». (Fot. K. E.)

av myrarealet før dyrkingsmåten bestemmes. Dette gjelder både myrjordens beskaffenhet, dybdeforhold og vegetasjonsdekket som igjen danner grunnlaget for inndeling av myrene i forskjellige typer (9).

Innen visse grenser bør man imidlertid tilpasse dyrkingsmåten etter den maskinpark som eventuelt disponeres på forhånd, da dette som oftest vil by på store økonomiske fordeler. I mange tilfelle er det aktuelt å ta hensyn til også andre arbeidsoppgaver når man velger maskintype ved nyinnkjøp.

Omkostningene ved de forskjellige dyrkingsmåter er sterkt varierende etter forholdene, men noen generelle tall skulle det likevel være riktig å ta med. Landbruksteknisk Institutt har foretatt en del undersøkelser vedrørende omkostningene ved forskjellige dyrkingsmåter på myr, bl. a. pløyning til forskjellige dybder, fresing uten flåhacking og flåhacking med etterfølgende harving eller fresing (10).

Disse undersøkelser viser at omkostningene med pløyning har variert fra ca. kr. 25,00 til kr. 192,00 pr. dekar. Sistnevnte tall refererer seg til forhold som betinget bruk av beltetraktor med ekstra brede belter og «Fiskars plog» med en pløedybde på 35 cm, mens det laveste tallet gjelder grunnere pløyning (20 cm) med vanlig jordbrukstraktor påmontert halvbelter og 14" plog.

Utgiftene med fresing uten flåhacking er vesentlig jevnere fra felt til felt, idet i alt 5 undersøkelser bare viser en variasjon fra kr. 27,00 til kr. 63,00 pr. dekar. Tre av feltene ligger på gjennomsnitt kr.

29,33 og de andre to på kr. 61,50 pr. dekar. Da disse undersøkelser refererer seg til prisnivået 1950—56, må det under dagens forhold jevnt over legges til ca. 50 %.

Sammenlikninger på de enkelte felter viser at fresing enten har vært like rimelig som den billigste pløyingen, eller også har fresing kostet bare halvparten eller tredjeparten av hva pløyingen har kostet. Såvidt jeg kjenner til er det ikke foretatt undersøkelser over omkostningene med den videre bearbeiding av jorda for å gjøre den klar til såing. I de fleste tilfelle vil det nok kreves noe mer harving for å få pløyd myr ferdig for såing, idet man ofte kan så direkte på freset myr.

Beregninger som jeg foretok på grunnlag av egne erfaringer i 1953, viste at 2 ganger fresing da kom på kr. 35,00 pr. dekar. Det ble m. a. o. god samstemmighet med de undersøkelser som Landbruks-teknisk Institutt senere har offentliggjort.

Flåhakkingen vil alltid medføre store omkostninger. Under nydyrkingen som «Ny Jord» har foretatt på Smøla kom således flåhakking for hånd på kr. 200,00 til kr. 250,00 pr. dekar i 1952 (11). Under dagens priser ville følgelig omkostningene ligget på kr. 300—400 pr. dekar for dette arbeid utført for hånd.

Mekanisering av «flåhakkingen» ved hjelp av freser og gjødselsvans er prøvd av Landbruks-teknisk Institutt. Løsfresing av moselaget og bortkjøring med svans kom på kr. 103,66 pr. dekar i 1953, eller m. a. o. det samme tilfelle ville kostet rundt kr. 150,00 pr. dekar i dag.

De øvrige arbeider som rydding, jordforbedring og kanalisering m. v. skal jeg ikke komme nærmere inn på, da forholdene er sterkt varierende. Det må for enkelte felters vedkommende graves svært lange avløpsgrøfter, mens det andre steder nesten ikke er nødvendig med kanaler. Noen felter er rene for stubber og trær, mens andre er meget stubbeholdige og mer eller mindre tresatte. Forskjellen i omkostninger til eventuelle jordforbedringsmidler skyldes mest forskjellen i transportlengde og/eller fraktpriser. Antydning av generelle tall vil derfor kunne bli mer villedende enn veiledende.

Som avslutning vil jeg derimot legge frem i grove trekk hva omkostningene ved oppdyrkingen av myreiendommen *V i v a n g*, *Våler* i *Solør*, har kommet på pr. dekar. Tallene representerer gjennomsnittet for et dyrkingsareal på vel 500 dekar myr, som stort sett ble dyrket i perioden 1952/56. Den dominerende myrtype var *g r a s m y r* av *s t a r r t y p e n*, men en del av arealet besto av *g r a s r i k k v i t m o s e m y r*, og noen mindre partier kunne karakteriseres som *d v e r g b j ø r k k r a t t m y r* og *f u r u s k o g m y r*. Dybden av torvlaget varierte fra 0,5 m til 3—4 m på undergrunn av fin sand eller kvabb. Myra var stort sett middels omdannet og noenlunde fast, men med løse partier iblant.

Omkostningene med selve oppdyrkingen kom i gjennomsnitt pr. dekar på kr. 370,00, som fordeler seg slik på de forskjellige arbeider:

1. Kanalisering og grøfting i 20 m avstand	kr. 200,—
2. Rydding og fjerning av furutrær og kratt m. v.	» 40,—
3. To ganger fresing	» 35,—
4. Tilføring av ca. 500 kg kalksteinsmel	» 55,—
5. Grunnkjødsling med 50 kg superfosfat eller Thomas- fosfat, samt tilføring av mikronæringsstoffer	» 35,—
6. Diverse omkostninger (inklusive landgrøfter)	» 25,—

Tilsammen kr. 370,—

Under dagens prisnivå ville omkostningene antakelig blitt henimot kr. 500,— pr. dekar.

Da dette gjelder et forholdsvis stort felt i sentral beliggenhet, må man nok i de fleste tilfelle regne med enda større omkostninger ved nydyrking av myr her i landet. Men når det gjelder å gjøre bruksenhetene større og mer konkurransedyktige under de nye markedsforhold, mener jeg likevel at det er forsvarlig å investere i nydyrking av egnede myrer.

Litteratur:

1. Løddesøl, Aasulv: Myrene i næringslivets tjeneste, Grøndahl og Søns Forlag, Oslo 1948.
2. Lie, Ole: Grøfting av myrjord, Medd. fra Det norske myrselskap, 1955.
3. Lie, Ole: Fra en studiereise i Finnland, Medd. fra D. n. m., 1952.
4. Lockert, Kristian: Vikeidplogen — en revolusjon i myr dyrkinga, Norsk Landbruk, 1960.
5. Lie, Ole: Maskinell dyrking av myr, Medd. fra D. n. m., 1953.
6. Hovd, Aksel: Jordkulturforsøk på myr. Resultat og røynsler frå Det norske myrselskap si forsøksverksemd i myr dyrking, Medd. fra D. n. m., 1954.
7. Hagerup, Hans: Melding nr. 40 fra Det norske myrselskaps forsøksstasjon (særtrykk av Forskning og Forsøk i landbruket, 1957).
8. Hovd, Aksel: Dyrking av brenntorvmyr, Medd. fra D. n. m., 1956.
9. Løddesøl, Aasulv, og Lid, Johannes: Myrtyper og myrplanter, Landbruksskrift nr. 39, Grøndahl og Søns Forlag, Oslo 1950.
10. Landbruksteknisk Institutt: Stensiltrykk, serie A, nr. 91.
11. Vigerust, Yngvar: Oversikt over gårdsdrifta, nydyrkingen m. v. på Ny Jord's forsøksgård i 1952, Ny Jord, 1953.